

PFAS IN BROOD EN KOEKJES

EEN VERKENNEND ONDERZOEK NAAR DE AANWEZIGHEID VAN PFAS IN BROOD EN KOEKJES UIT NEDERLANDSE SUPERMARKTEN

Auteur: Emeritus prof. dr. Jacob de Boer, expert in toxicologie en milieuchemie

GREENPEACE

SAMENVATTING

Uit een verkennend onderzoek van Greenpeace Nederland blijkt dat in alle onderzochte monsters uit Nederlandse supermarkten (digestieve koekjes en volkorenbrood) PFAS aanwezig is. Het gaat steeds om trifluorazijnzuur (TFA), een ultrakorte-keten PFAS. De hoogte van de gevonden TFA-gehalten vraagt om vervolgonderzoek.

Belangrijkste onderzoeksresultaten

- **TFA vooral hoog in digestieve koekjes:** De TFA gehalten in deze koekjes varieerden van 81 tot 210 µg/kg (Tabel 1). In de volkorenbrood monsters werd 69 tot 91 µg/kg TFA gevonden (µg = microgram).
- **Blootstelling via volkorenbrood:** bij 100 g volkorenbrood per dag komt dit overeen met circa 6,9 tot 9,1 µg TFA per dag. Dat is 0,7 tot 0,9% van de EFSA-ADI. Uitgedrukt in PFOA-equivalenten is dat 13,8 tot 18,2 ng PEQ per dag, ofwel 31 tot 41% van de RIVM-PEQ-referentiewaarde van 44 ng PEQ per dag.
- **Blootstelling via digestieve koekjes:** bij 55 g digestieve koekjes per dag komt dit overeen met circa 4,5 tot 11,6 µg TFA per dag. Dat is 0,45 tot 1,2% van de EFSA-ADI. In PEQ is dat 8,9 tot 23,1 ng PEQ per dag, ofwel 20 tot 53% van de RIVM-PEQ-referentiewaarde.
- **Gezondheidsrisico's:** TFA is zeer mobiel, breekt nauwelijks af en hoopt zich op in het milieu, ons drinkwater en een aantal voedingswaren. Vervolgens komt het in ons lichaam terecht. Voor TFA zijn in dierstudies effecten op onder meer ontwikkeling, schildklier en voortplanting beschreven. Het RIVM gaat ervan uit dat TFA bijdraagt aan het ophopende effect van PFAS. Het heeft waarschijnlijk dezelfde toxische werking als andere PFAS, maar is wel minder toxisch dan PFOS en PFOA.

TABEL 1: PFAS-CONCENTRATIES IN DE ONDERZOCHTE MONSTERS VOEDINGSWAREN

Voedingsmiddel	Supermarkt	Gemeten TFA concentratie (µg/kg)
Digestive koekjes	AH	81
Digestive koekjes	Aldi	180
Digestive koekjes	Jumbo	190
Digestive koekjes	Lidl	180
Digestive koekjes	Plus	210
Volkorenbrood	AH	91
Volkorenbrood	Aldi	89
Volkorenbrood	Jumbo	69
Volkorenbrood	Lidl	75
Volkorenbrood	Plus	69

© Unsplash / Eduardo Soares

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting **2**
Belangrijkste onderzoeksresultaten 2

1. Inleiding **4**
Achtergrondinformatie PFAS 4
Gezondheidseffecten van PFAS 4

2. Doelstelling onderzoek **5**

3. Methodiek **5**
Selectie van voedingswaren monsters 5
Analytische methode en kwaliteitsborging 5

4. Resultaten **6**

5. Conclusie **7**

6. TFA en de gevolgen voor milieu en gezondheid **8**
Wat is TFA en wat zijn gezondheidseffecten van TFA? 8
Maatregelen 8
TFA in het milieu 10

7. Bronaanpak PFAS blijft uit **10**

8. Aanbevelingen Greenpeace Nederland **11**

9. Beperkingen onderzoek **11**

1. INLEIDING

Achtergrondinformatie PFAS

PFAS (per- en polyfluoralkylstoffen) vormen een grote groep door de mens gemaakte stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen. Ze worden vaak gebruikt vanwege hun water-, vet- en vuilafstotende eigenschappen in producten zoals kookgerei met antiaanbaklaag, voedselverpakkingen, waterafstotende kleding en brandblusschuim. Ook de werkzame stoffen in bestrijdingsmiddelen kunnen fluor bevatten en vallen dan vaak ook onder de PFAS definitie zijn.[1] Die pesticiden kunnen bovendien uiteenvallen tot trifluorazijnzuur (TFA), de kleinste PFAS. TFA blijft dan achter in de grond en kan via de wortels weer opgenomen worden door andere gewassen. Zo kan het zich ophopen in bijvoorbeeld granen. TFA wordt ook geproduceerd als vervanger van CFK's die onder het Montreal protocol vanwege hun effect op de ozonlaag werden verboden[2].

PFAS worden vaak *forever chemicals* genoemd vanwege hun hoge persistentie. Ze breken vrijwel niet af, waardoor er, zolang er door wordt geproduceerd, steeds meer van in de wereld terechtkomt. Sommige PFAS-soorten kunnen bovendien in organismen of voedselketens ophopen (bioaccumuleren); dit verschilt per stof. Door de slechte afbreekbaarheid, sterke ophoping in mens en dier en betrekkelijk hoge giftigheid vormen ze een gevaar voor de gezondheid. De enorm hoge productiecijfers (inmiddels ca. 87 miljoen ton in totaal, wereldwijd)[3] maken dit gevaar steeds groter.

Gezondheidseffecten van PFAS

PFAS worden in verband gebracht met verschillende gezondheidseffecten. PFAS binden aan eiwit, met name aan albumine, in het bloed en komen zo in het gehele lichaam terecht. Het eerst optredende effect is een verzwakking van het immuunsysteem. Dit kan o.a. resulteren in een lager vaccinatiesucces bij kinderen. Ze kunnen ook invloed hebben op de voortplanting en ontwikkeling, waaronder een lager geboortegewicht.[4] [5] Ook zijn er effecten gevonden op het cholesterolgehalte in het bloed, op de lever en kunnen sommige PFAS componenten nier- en zaadbalkanker veroorzaken. Of PFAS daadwerkelijk gezondheidseffecten veroorzaken, hangt met name af van hoeveel PFAS mensen gedurende langere tijd binnenkrijgen.[6]

De Nederlandse bevolking krijgt op verschillende manieren PFAS binnen. Dit gaat via inname van voedsel en drinkwater[7], maar ook via andere bronnen en blootstellingsroutes, zoals door het inademen van impregneermiddelen of het aanbrengen van cosmetica op de huid.[8] Alleen al vanuit blootstelling via voedsel en drinkwater blijken Nederlanders te veel PFAS binnen te krijgen. Het RIVM concludeert dat de meeste Nederlanders meer PFAS in het bloed hebben dan de gezondheidskundige grenswaarde.[9] Ook werd in een landelijk RIVM-onderzoek bij alle onderzochte moedermelkmonsters PFAS aangetroffen. In 82% van de moedermelkmonsters lag de geschatte blootstelling onder de gehanteerde kritische waarde; in ongeveer 18% lag deze daarboven.[10] De afgelopen jaren is het besef dat PFAS-vervuiling een groot milieu- en gezondheidsprobleem sterk gegroeid.

1 https://www.efsa.europa.eu/nl/topics/per-and-polyfluoroalkyl-substances-pfas?etrans=nl
2 https://www.unep.org/ozonaction/who-we-are/about-montreal-protocol
3 ECHA, Helsinki (2025). News release. ECHA publishes updated PFAS restriction proposal. 20 August.
4 Agency for Toxic Substances and Disease Registry. (2021). *Toxicological profile for perfluoroalkyls.* U.S. Department of Health and Human Services. https://www.atsdr.cdc.gov/toxprofiles/tp200.pdf
5 European Food Safety Authority. (2020). Risk to human health related to the presence of perfluoroalkyl substances in food. *EFSA Journal, 18*(9), 6223. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2020.6223
6 https://www.rivm.nl/pfas/risicos-pfas-voor-gezondheid-en-milieu
7 Schepens, M. A. A., te Biesebeek, J. D., Hartmann, J., van der Aa, N. G. F. M., Zijlstra, R., & Boon, P. E. (2023). *Risk assessment of exposure to PFAS through food and drinking water in the Netherlands* (RIVM Rapport 2023-0011). RIVM, Bilthoven.
8 Glüge, J., et al. (2020). An overview of the uses of per- and polyfluoroalkyl substances (PFAS). *Environmental Science: Processes & Impacts, 22*(12), 2345–2373.
9 https://www.rivm.nl/publicaties/pfas-in-bloed-van-nederlandse-bevolking
10 https://www.rivm.nl/publicaties/pfas-in-moedermelk-van-nederlandse-vrouwen

2. DOELSTELLING ONDERZOEK

Verschillende onderzoeken tonen aan dat er sprake is van wijdverspreide en hoge PFAS-concentraties in ons eten en drinken. Volgens het RIVM kunnen vis, koffie, thee, graanproducten, melkproducten, vlees, eieren, fruit en groenten PFAS bevatten.[11]Ander onderzoek toonde ook PFAS aan in ons drinkwater[12] en wijn.[13] Omdat brood en andere graanproducten een flink deel van onze consumptie bepalen, is het van belang om te kijken in hoeverre PFAS zich ook ophoopt in deze producten.

Greenpeace Nederland heeft ervoor gekozen een steekproef uit te voeren in een aantal monsters brood en koekjes uit Nederlandse supermarkten.

Dit verkennende onderzoek heeft tot doel vast te stellen of PFAS aantoonbaar is in de graanproducten brood en koekjes en welke concentraties daarbij worden gemeten.

3. METHODIEK

Selectie van voedingswaren monsters

Volkorenbrood en digestieve koekjes werden betrokken uit enkele bekende en grote supermarkten in Nederland.[14] Zo kwamen we uit op:

- Jumbo
- Aldi
- AH
- Lidl
- Plus

Op 20 juli 2026 zijn bij deze supermarkten in Apeldoorn de monsters voor dit onderzoek aangekocht.

© Unsplash / National Cancer Institute

Analytische methode en kwaliteitsborging

De analyse van PFAS in de 10 monsters werd uitgevoerd door NORMEC Groen Agro Control. Hiervoor werd een specifieke LC-methode toegepast. De rapportagegrens voor deze methode lag op 10 µg/kg.

11 https://www.rivm.nl/pfas/voedsel
12 https://www.pan-europe.info/resources/reports/2024/07/tfa-forever-chemical-water-we-drink
13 https://www.pan-netherlands.org/de-snelle-toename-van-tfa-verontreiniging-in-europese-wijnen/
14 https://www.ad.nl/koken-en-eten/op-deze-kaarten-zie-je-waar-jouw-favoriete-bier-volop-verkrijgbaar-is~a560f959/

4. RESULTATEN

In alle 10 onderzochte monsters (5 digestieve koekjes en 5 volkorenbrood monsters) werd TFA gevonden. Deze TFA-concentraties lopen uiteen van 69 µg/kg in volkorenbrood (gemiddeld 79 µg/kg) tot 210 µg/kg in digestieve koekjes (gemiddeld 168 µg/kg) (Tabel 2).

TABEL 2: PFAS-CONCENTRATIES IN DE ONDERZOCHTE MONSTERS VOEDINGSWAREN

Voedingsmiddel	**Supermarkt**	**Gemeten TFA concentratie** (µg/kg)
Digestive koekjes	AH	81
Digestive koekjes	Aldi	180
Digestive koekjes	Jumbo	190
Digestive koekjes	Lidl	180
Digestive koekjes	Plus	210
Volkorenbrood	AH	91
Volkorenbrood	Aldi	89
Volkorenbrood	Jumbo	69
Volkorenbrood	Lidl	75
Volkorenbrood	Plus	69

@ istockphoto / etienne voss

@ istockphoto / MosayMay

5. CONCLUSIE

Een gemiddelde Nederlander eet gemiddeld 4 sneetjes brood per dag. Dat komt neer op 136 g brood per dag[15]. Daarvan is ca. 100 g volkorenbrood[16]. Daarnaast wordt gemiddeld ca. 55 g per dag aan overige graanproducten geconsumeerd16. De toegestane dosis aan TFA is volgens het meest recente EFSA rapport 14 µg per kg lichaamsgewicht per dag. Dat komt per persoon neer op ca. 1.000 µg (1 mg) per dag. De opname van TFA uit volkorenbrood is 7,9 µg per dag en blijft daarmee een factor 125 onder de veilige waarde; dit is 0,8% van de door EFSA afgeleide ADI. Gebruiken we de toxiciteitsequivalentiefactor (PEQ) die door het RIVM is berekend, 0,002 vergeleken met 1 voor PFOA, dan komen we uit op een opname van ca. 0,016 µg TFA (PEQ) per dag, of wel 16 ng, waarbij de maximale toegestane hoeveelheid 44 ng per dag is. In dat geval is de opname van TFA via consumptie van 100 g volkorenbrood ook nog veilig, namelijk 36% van de PEQ-referentiewaarde. Wel moet bedacht worden dat TFA nog uit andere bronnen zoals ander eten en ons drinkwater wordt opgenomen.

De TFA-gehalten in digestieve koekjes zijn hoger maar de hoeveelheid die per dag hiervan geconsumeerd wordt is lager, maximaal 55 g per dag als de categorie ‘andere graanproducten’ alleen uit deze koekjes zou bestaan. Dat komt dan neer op een maximale opname van 9,24 µg TFA per dag, ruim een factor 100 onder het laatste EFSA advies; dit is 0,9% van de ADI. Op basis van PEQ-waarden zou de opname 18 ng TFA (PEQ) per dag zijn, 42,% van de dan toe te passen PEQ-norm, oftewel een factor 2,4 onder die norm.

De TFA-gehalten in volkorenbrood springen het meest in het oog. Natuurlijk zou er geen TFA in brood moeten zitten. Vanwege de lage toxiciteit van TFA is er op dit moment echter geen reden voor zorg. Echter, door het nog steeds ontbreken van gegevens over de immunotoxiciteit van TFA, is het niet uitgesloten dat op termijn de toxiciteit van deze stof toch nog hoger uitvalt dan nu door EFSA en het RIVM wordt aangenomen.

15 https://www.brood.net/faq/weetjes-over-brood/hoeveel-brood-wordt-er-in-nederland-gegeten/
16 https://www.wateetnederland.nl/resultaten/richtlijnen/Koolhydraat-en-vezelrijke-producten

6. TFA EN DE GEVOLGEN VOOR MILIEU EN GEZONDHEID

Wat is TFA en wat zijn gezondheidseffecten van TFA?

Tot nu toe richtte de aandacht zich vooral op de 'lange' PFAS. Er is echter steeds meer aandacht voor de 'ultrakorte PFAS' trifluorazijnzuur (TFA). Deze stof kan onder meer in het milieu terechtkomen via de directe uitstoot door de industrie en de afbraak van PFAS-pesticiden of geneesmiddelen met een C-CF_3-groep.[17] [18] TFA is zeer mobiel en bijna niet te verwijderen uit het milieu. Het kan zo in ons eten en ons drinkwater en uiteindelijk ook in ons lichaam terecht te komen.

Net als de lange keten PFAS geeft ook TFA mogelijke gezondheidsrisico's. Voor deze stof zijn in dierstudies effecten op ontwikkeling, schildklier en voortplanting beschreven. Wetenschappelijke beoordelingen laten zien dat hoge prenatale blootstelling aan TFA bij proefdieren kan leiden tot ontwikkelingsstoornissen: afwijkingen aan de ogen en het skelet bij konijnen, effecten op het immuunsysteem en de schildklier bij ratten, en aanwijzingen voor effecten op de spermakwaliteit.[19] Het RIVM neemt aan dat TFA bijdraagt aan het cumulatieve effect van PFAS maar wel aanzienlijk minder toxisch is dan PFOS of PFOA.[20]

Maatregelen

Nu er steeds meer over TFA bekend wordt nemen de belangrijke instituten op dit gebied strengere maatregelen. Zo kwam het RIVM in de zomer van 2023 met een strengere veiligheidsgrens voor drinkwater van 2,2 µg/L (2,2 microgram per liter), omdat het TFA beschouwt als 'potentieel zeer zorgwekkende stof'.[21]

In juni 2026 adviseerde het ECHA-RAC (het Comité voor risicobeoordeling van het EuropeesChemicaliënagentschap) om TFA te classificeren als schadelijk voor de voortplanting, categorie 1B, vanwege aanwijzingen voor schadelijke effecten op de ontwikkeling van het ongeboren kind. Ook adviseerde het RAC TFA te classificeren als PMT- en vPvM-stof: persistent, mobiel en toxisch, respectievelijk zeer persistent en zeer mobiel. Dit betekent dat TFA moeilijk afbreekt en zich gemakkelijk en langdurig door het milieu kan verspreiden. De RAC-aanbeveling is nog niet juridisch bindend.[22] Dat gebeurt pas als de Europese commissie het advies overneemt. Daarnaast stelde EFSA (De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid) in juli 2026 op basis van nieuwe toxicologische gegevens een nieuwe ADI voor TFA vast van 14 µg/kg lichaamsgewicht per dag, tegenover de eerdere waarde van 50 µg/kg.[23] In de EU gelden normen voor PFAS in o.a. eieren, vis en vlees[24]. Voor TFA zijn nog geen normen gesteld, behalve door het RIVM voor drinkwater.

17 Scheurer, M., Nödler, ¨ K., Freeling, F., Janda, J., Happel, O., Riegel, M., & Brauch, H.-J. (2017). Small, mobile, persistent: Trifluoroacetate in the water cycle - Overlooked sources, pathways, and consequences for drinking water supply. Water Research,126, 460–471. https://doi.org/10.1016/j.watres.2017.09.045.

18 Solomon, K. R., Velders, G. J. M., Wilson, S. R., Madronich, S., Longstreth, J., Aucamp, P. J., & Bornman, J. F. (2016). Sources, fates, toxicity, and risks of trifluoroacetic acid and its salts: Relevance to substances regulated under the Montreal and Kyoto Protocols. Journal of Toxicology and Environmental Health. Part B, Critical Reviews, 19(7), 289–304. https://doi.org/10.1080/10937404.2016.1175981.

19 https://chem.echa.europa.eu/100.000.846/dossier-view/60cec416-2eda-4340-98bb-abde81256cda/6ffd2cf7-b87e-48f9-a32a-43846dc79491_51b54601-d94d-43c8-9d04-4d7b2b93c504

20 https://www.rivm.nl/pfas/risicos-pfas-voor-gezondheid-en-milieu

21 https://www.rivm.nl/documenten/bijlage-bij-rivm-brief-aan-ilt-indicatieve-drinkwaterrichtwaarde-trifluorazijnzuur-tfa

22 https://www.isprambiente.gov.it/en/news/rac-77-echa-risk-assessment-committee-recommends-classification

23 https://www.efsa.europa.eu/en/plain-language-summary/consumer-health-based-guidance-values-trifluoroacetic-acid

24 Commission Regulation (EU) 2022/2388 of 7 December 2022 amending Regulation (EC) No 1881/2006 as regards maximum levels of perfluoroalkyl substances in certain foodstuffs (Text with EEA relevance). Annex to Regulation (EC) No 1881/2006. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2388/oj

© Marten van Dijl / Greenpeace

Tegelijkertijd ontbreekt er nog veel kennis. Er zijn vrijwel geen degelijke studies naar endocriene of neurotoxische effecten, noch zijn er de standaard langetermijnstudies naar toxiciteit en risico op kanker, aldus VITO.[25] Gegevens over immunotoxiciteit zijn eveneens nog niet beschikbaar. Gezien de gevonden gezondheidseffecten en de beperkte kennis over chronische blootstelling is terughoudendheid geboden bij de risicoanalyse van deze persistente stof. Het in het EU-recht verankerde voorzorgsbeginsel vereist dat bij dergelijke onzekerheid passende maatregelen worden genomen om mogelijke risico's voor de volksgezondheid te voorkomen, zodat blootstelling aan deze stof zoveel mogelijk wordt beperkt.[26] [27] De EFSA heeft in haar recent afgegeven risicoschatting uit voorzorg een factor 5 ingebouwd vanwege het ontbreken van immunotoxicologische gegevens. Of dat voldoende is moet de toekomst uitwijzen. Uit een recente Europese studie blijkt wel dat TFA aanwezig is in het bloed van de meesten van de 100 mensen die meededen aan dat onderzoek[28].

25 https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1731657371/repositories-prd/PFAS_-_Gezondheidskundig_advies_voor_TFA_in_drinkwater_0_xlei0d.pdf

26 Europese Unie. (2016). *The precautionary principle* (samenvatting). EUR-Lex. https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/the-precautionary-principle.html

27 Europees Parlement en Raad van de Europese Unie. (2002). Verordening (EG) nr. 178/2002 van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden. *Publicatieblad van de Europese Unie,* L 31, 1–24. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32002R0178

28 Straver, F. (2026). Discussie over pfas laait op na nieuwe metingen. Trouw, 1 oktober.

© Marten van Dijl / Greenpeace

TFA in het milieu

Wetenschappers vinden op heel veel plekken TFA in hoge concentraties. Niet alleen in regenwater, oceanen, meren, rivieren en grondwater, maar ook in de bodem, boombladeren, plantaardige voedingsmiddelen en dus ook in menselijk bloed. Vanwege deze wijdverspreide aanwezigheid en de sterk stijgende concentraties in het milieu wordt TFA door deze wetenschappers ook beschouwd als een bedreiging voor de planetaire grenzen.[29]

PFAS en TFA achteraf uit het milieu verwijderen is daarbij technisch nauwelijks haalbaar én financieel onbetaalbaar. Uit onderzoek van het Duitse Technologiezentrum Wasser (TZW) blijkt dat TFA verwijderen miljarden zou gaan kosten. Ook concluderen de onderzoekers dat de technische haalbaarheid beperkt tot onwerkbaar is, vanwege de extra benodigde hoeveelheid energie en water.[30] Voor ons land heeft de Nederlandse rekenkamer het over miljarden extra kosten voor waterzuivering vanwege schadelijke industriële stoffen in het oppervlaktewater waaronder PFAS.[31] Een studie in opdracht van de Europese Commissie laat zelfs zien dat de kosten in de EU oplopen tot een duizelingwekkende 1700 miljard euro in 2050 wanneer PFAS niet verboden wordt, maar Europese landen zich tegelijkertijd wel gaan houden aan strikte normen voor water en bodem.[32]

7. BRONAANPAK PFAS BLIJFT UIT

Het eerder beschreven onderzoek van Solomon et al. (2016) toonde al aan dat PFAS in ons eten en drinken wijdverspreid is; van vis en vlees tot wijn en graanproducten. Bij het uitblijven van een bronaanpak blijven de stoffen opstapelen in het milieu, planten en dieren. Hiermee komt PFAS ook in ons eten en drinken.

Oplossingen aan de bron blijven tot nu toe uit. Onderzoeksjournalisten hebben blootgelegd dat de chemische industrie grootschalig lobbyt tegen een Europees verbod en strengere regels.[33] [34] Ook is de omgevingsdienst DCMR voornemens om PFAS en TFA-producent Chemours in Dordrecht een vergunning te verlenen voor het uitstoten van onder meer TFA, nadat het bedrijf deze PFAS jarenlang illegaal heeft uitgestoten.[35]

29 Arp HPH, Gredelj A, Glüge J, Scheringer M, Cousins IT. The global threat from the irreversible accumulation of trifluoroacetic acid (TFA). Environ Sci Technol. 2024 Nov 12;58(45):19925-19935. doi: 10.1021/acs.est.4c06189. Epub 2024 Oct 30. PMID: 39475534; PMCID: PMC11562725.
30 https://www.dvgw.de/medien/dvgw/forschung/berichte/dvgw-pfas-trink-2.0-abschlussbericht.pdf
31 https://www.rekenkamer.nl/documenten/2026/03/04/focus-op-industriele-lozingen
32 https://environment.ec.europa.eu/news/new-study-confirms-huge-and-growing-costs-pfas-pollution-2026-01-29_en
33 https://www.ftm.nl/artikelen/pfas-vervuilt-ons-water-maar-lobbyisten-houden-strengere-eu-regels-tegen
34 https://www.ftm.nl/artikelen/lobby-tegen-pfas-verbod
35 https://www.chemours.com/en/about-chemours/global-reach/dordrecht/dordrecht-nieuws/-/media/75BC5A34FE8C4B3DA292F36FFC52A057.ashx

8. AANBEVELINGEN GREENPEACE NEDERLAND

Dit rapport toont de aanwezigheid van de kleinste PFAS aan in digestieve koekjes en volkorenbrood uit Nederlandse supermarkten. Dit geeft opnieuw aan hoe ver de PFAS-vervuiling al is doorgedrongen in de maatschappij en benadrukt de noodzaak van onmiddellijke maatregelen om de blootstelling aan PFAS te beperken. Daarom roept Greenpeace Nederland de Nederlandse overheid op:

- Stel een nationaal verbod in op het produceren van PFAS, het toepassen van PFAS in producten, het lozen van PFAS en het importeren van producten die PFAS bevatten, om verdere onomkeerbare milieuverontreiniging en mogelijke gezondheidsschade te voorkomen.
- Laat verantwoordelijke producenten en vervuilers, zoals Chemours, opdraaien voor de veroorzaakte schade in plaats van de samenleving.

9. BEPERKINGEN ONDERZOEK

Dit onderzoek kent beperkingen die bij de interpretatie van de resultaten moeten worden meegenomen. Ten eerste was de steekproef beperkt tot een tiental monsters uit vijf bekende Nederlandse supermarkten. Daarmee kunnen nog geen uitspraken worden gedaan over TFA en andere PFAS in het gehele Nederlandse voedselaanbod. Een veel uitgebreider onderzoek is daarvoor nodig. Herhaalde analyses van meerdere batches zijn ook nodig om de reproduceerbaarheid van de resultaten te beoordelen. Het is echter niet waarschijnlijk dat in andere productiebatches concentraties zullen worden aangetroffen die in zeer grote mate afwijken.

@ istockphoto / Galiyah Assan

GREENPEACE

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieuorganisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken. Samen maken we het verschil.

Foto cover: © iStockphoto / Gemth

© November 2026 - Stichting Greenpeace Nederland
Postbus 3946
1001 AS Amsterdam
0800 422 33 44
info@greenpeace.nl
www.greenpeace.nl
KvK nummer: 41198809

CBF Erkend Goed Doel